

27. rujna 2021. godine, Zadar

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

TAKE IT SLOW – SLOW FOOD IZ RAVNIH KOTARA

Bogati program u Muzeju Antičkog stakla u Zadru u sklopu projekta TAKE IT SLOW, u sklopu obilježavanja Svjetskog dana turizma

27. 9. 2021., Zadar - U ponedjeljak, 27. rujna 2021. s početkom u 10:00 sati u Muzeju antičkog stakla u Zadru organiziran je bogat program događanja u sklopu projekta "TAKE IT SLOW", u kojemu kao partner sudjeluje Sveučilište u Zadru. Ovim događanjem se na simboličan način obilježio Svjetski dan turizma. Program je započeo panelom na kojem se raspravljalo o mogućnostima razvoja eno-gastro turizma temeljenom na konceptu tzv. "spore hrane" (slow food) u Zadarskoj županiji, s posebnim naglaskom na Ravnim kotarima, uz predstavljanje rezultata projekta "TAKE IT SLOW".

Na panelu su sudjelovali: moderatorica Božena Krce Miočić, Odjel za turizam i komunikacijske znanosti Sveučilišta u Zadru; Ante Galić, TZ Grada Zadra; Marta Pintur Bosna, Udruga za ruralni razvoj Ravni kotari; Iva Bencun, Zadar Outdoor; Vlado Babac, restoran Pet bunara; Ante Butić, OPG Butić; Tomislav Klarin, Odjel za turizam i komunikacijske znanosti Sveučilišta u Zadru; Ana Zubčić, AGRRA.

Nakon panela, održana je konferencija za medije na kojoj su predstavljene provedene i buduće aktivnosti u okviru projekta "TAKE IT SLOW".

Nakon službenog dijela programa, sudionicima su predstavljena autohtona tradicionalna jela Ravnih kotara (prsnac, priška i vara), koje je izradila Ksenija Čirjak, predsjednica KUD-a Branimir iz Benkovca, koji uz potporu TZ-a Ravni kotari nastoje očuvati tradiciju kuhanja i starih jela. Prsnac (pastirski kolač) je tradicijsko jelo koje se radi od običnog tijesta – brašna, vode i soli, a u smjesu ide sir, jaja i skorup te se peče pod pekom. KUD "Kamen Bukovica" je izveo najstariji napjev "orzanje" (orcanje), što se pjeva i svira na najstarijim tradicijskim glazbalima na području Bukovice i Ravnih kotara.

U sklopu današnjeg događanja, u uvali Jazine smo kajacima simbolično formirali natpis "TIS" - inicijale projekta "TAKE IT SLOW".

Projekt TAKE IT SLOW - "Smart and Slow Tourism Supporting Adriatic Heritage for Tomorrow" strateški je projekt koji se izvodi u okviru operativnog programa INTERREG Italija – Hrvatska 2014. – 2020. Ukupno trajanje projekta je od 1. lipnja 2020. godine do 31. prosinca 2022. godine.

Nositelj projekta je Dubrovačko-neretvanska županija, a uz Sveučilište u Zadru, partneri na projektu su još Javna ustanova Razvojna agencija Šibensko-kninske županije, Javna ustanova RERA SD za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije, Istarska županija, PROMOTURISMFVG, Regija Veneto – Odjel za turizam, Regija Emilia-Romagna, Razvojna agencija Regije Marche, Regija Abruzzo, Regija Molise, Javni teatar Apulije – Regionalni konzorcij za umjetnost i kulturu te Regija Apulija.

Ukupna vrijednost projekta iznosi 3.764.695,71€, pri čemu Sveučilište u Zadru ima proračun od 260.034,00€.

Ovaj je projekt osmišljen s ciljem strateškog upravljanja i promocije Jadrana kao održive, zelene i pametne europske turističke regije, i to kroz uspostavu lanca vrijednosti u turizmu temeljenog na načelima pametne specijalizacije. Pritom treba istaknuti kako je Jadransko more okruženo brojnim malim zajednicama, kako na otocima, tako i u priobalnim i unutrašnjim područjima. Životni stil tih zajednica i dalje se najčešće odvija u skladu s okolišem, ostao je autentičan i zasnovan je na tradicionalnim znanjima i vještinama. Stoga će se kroz ovaj projekt razviti rješenja za upravljanje mikro turističkim destinacijama, kako bi se potaknule lokalne zajednice na aktivno uključivanje u pronalazak rješenja vezanih za utjecaje koje turizam ima na njih, ali isto tako kako bi se očuvala njihova prirodna i kulturna baština, kao i životni stil. U okviru projekta također će se razviti alati koji će pomoći pravovremeno odgovoriti na zahtjeve turističkog tržišta, kako bi se uravnotežila sezonalnost turističkih aktivnosti na lokacijama prirodne i kulturne baštine u projektnom području. Budući da se projekt provodi u suradnji znanstvenika i lokalne zajednice, temeljit će se na različitim istraživanjima načina života te različitih aspekata materijalne i nematerijalne te kulturne i prirodne baštine na odabranim mikro područjima. Upravo se u tome ogleda i uloga Sveučilište u Zadru, kao istraživački orijentirane obrazovne ustanove koja povezuje znanstvena istraživanja i projekte.

U nešto više od godinu dana trajanja projekta TAKE IT SLOW proveden je značajan broj aktivnosti koje doprinose ostvarenju definiranih ciljeva projekta. Tako je na početku projekta svaki projektni partner definirao mikro turističku destinaciju kao pilot područje. Pritom se Sveučilište u Zadru kroz projekt TAKE IT SLOW odlučilo usmjeriti na mikro područje Ravnih kotara, s posebnim naglaskom na materijalnu i nematerijalnu baštinu te prirodnu i kulturnu baštinu vezanu za tradicionalnu gastronomiju tog područja. Ravni kotari predstavljaju mikro turističku destinaciju unutar Zadarske županije, koja ima izniman potencijal za rast, budući da ju obilježava jedinstvena i vrlo bogata atrakcijska osnova. Razvoj ovog područja može doprinijeti smanjenju sezonalnosti, ali i rasterećenju turističkih destinacija u priobalnom području u Zadarskoj županiji, budući da ima mogućnosti za razvoj različitih turističkih proizvoda koji se ne temelje na resursima sunca i mora, posebice u vidu tzv. slow eno-gastronomskog turizma. Diljem ovog prostora uzgajaju se domaće namirnice od kojih se spremaju tradicionalna jela, čiji se recepti čuvaju od davnina. Upravo takve namirnice, jela te iskustva povezana s njima, predstavljaju temelj za razvoj kvalitetne slow, zelene i održive turističke ponude, ne samo na području Ravnih kotara, nego šire zadarske regije.

Aktivno uključivanje lokalne zajednice u projektne aktivnosti predstavlja osnovu ostvarivanja definiranih ciljeva projekta. Stoga je svaki projektni partner kreirao bazu ključnih regionalnih dionika koji su uključeni u lance vrijednosti u turizmu te su oformljene savjetodavne lokalne skupine dionika iz prakse relevantne za odabranu mikro turističku destinaciju. Uz to, kreirana je baza primjera dobre prakse te je izrađen popis organizacija koje posluju u skladu s načelima tzv. sporog turizma na projektnoj razini.

Radna skupina sa Sveučilišta u Zadru izradila je metodologiju za ocjenu kulturne i prirodne baštine i analizu strateškog okvira, metodologiju za izradu pametnih akcijskih planova, kao i priručnik za izradu akcijskih planova, koji je prilagođen za korištenje svim projektnim partnerima. Svi navedeni dokumenti služe kao pomoć pri razvoju pametnog strateškog okvira u upravljanju turističkom destinacijom. Nadalje, u svrhu jačanja kapaciteta različitih dionika uključenih u provođenje projektnih aktivnosti na odabranim pilot područjima, Sveučilište u Zadru je od svibnja do srpnja 2021. godine organiziralo tri radionice na temu pametne specijalizacije u zelenom, tzv. slow i održivom turizmu, u kojima je sudjelovalo preko 200 sudionika. Sudionici su tom prilikom upoznati s konceptom pametne specijalizacije, okvirima za razvoj inovacija u poslovanju i mnogim drugim konceptima koji su potrebni u lancu vrijednosti u turizmu, kako bi mogli aktivno sudjelovati u procesu donošenja odluka u destinaciji te postati pokretač konkurentnosti u svojoj destinaciji.

Od aktivnosti koje su u tijeku, treba istaknuti kako su započete pripreme za provedbu tematskog znanstvenog istraživanja na području Ravnih kotara s ciljem utvrđivanja snaga i slabosti eno-gastronomske ponude Ravnih kotara, kao i mogućnosti za razvoj turističke ponude temeljene na takvim resursima. Nakon provedbe istraživanja, izvršit će se potrebna analiza podataka, a dobiveni rezultati bit će prezentirani ključnim regionalnim dionicima, savjetodavnoj lokalnoj skupini dionika iz prakse s područja Ravnih kotara, ali i ostaloj zainteresiranoj javnosti. Pritom, Sveučilište u Zadru, kao znanstvena institucija, ima i savjetodavnu ulogu kod provedbe istraživanja koja provode ostali projektni partneri. Nadalje, u tijeku je definiranje i izrada instrumenata i politika za diverzifikaciju turističke ponude zasnovane na prirodnoj i kulturnoj baštini, mjera za testiranje navedenih politika, kao i sustava nadzora istih, koje će biti implementirane na razini cijelog projektnog partnerstva.

Do kraja provedbe projekta TAKE IT SLOW bit će organizirane još brojne aktivnosti. Sveučilište u Zadru organizirat će radionice vezane za proces dobivanja zelenih/eko-certifikata, pri čemu se planira i uvođenje jednog zelenog/eko-certifikata do kraja trajanja projekta. Uz to, bit će organizirane inovativne edukacije za različite dionike u turističkoj destinaciji. U 2022. godini planirane su radionice kuhanja temeljene na tradicionalnim receptima i namirnicama s područja Ravnih kotara, kako bi se ojačali kapaciteti ugostiteljske turističke ponude na području Zadarske županije. Planirano je i studijsko putovanje u Baskijski kulinarski centar, i to s ciljem unaprjeđenja znanja ključnih dionika u području gastronomije u turističkoj destinaciji. Osim navedenih aktivnosti, radna skupina Sveučilišta u Zadru sudjelovat će u realizaciji i brojnih drugih aktivnosti, kao što su organizacija inovativnih događanja i okruglih stolova, u prezentacijama rezultata istraživanja i provedenih projektnih aktivnosti, online sastancima, intervjuima s ključnim dionicima i slično. Uz to, sudjelovat će i u svim aktivnostima koje će se do kraja projekta odvijati u organizaciji ostalih projektnih partnera.

Dakle, sve navedeno provodi se s ciljem jačanja kapaciteta dionika na mikro području Ravnih kotara, ali i širem području Zadarske županije, kako bi se lokalna zajednica aktivno uključila u procese donošenja odluka u ovim područjima, odnosno kako bi se navedena područja razvila u održive, zelene i pametne turističke destinacije u kojima će biti uspostavljen lanac vrijednosti u turizmu temeljen na načelima pametne specijalizacije. Današnje događanje je isto tako jedna od projektnih aktivnosti organiziranih u svrhu postizanja tog cilja. Radi se o javnom događanju kojemu je svrha edukacija i podizanje svijesti lokalne zajednice, poticanje dijaloga između različitih dionika u destinaciji i utvrđivanje mogućnosti za razvoj eno-gastronomске turističke ponude temeljene na tradicionalnoj gastronomiji Ravnih kotara. Organizirano je upravo na Svjetski dan turizma, kada se i na globalnoj razini, kroz različita događanja, želi potaknuti jačanje svijesti o društvenoj, kulturnoj, političkoj i ekonomskoj vrijednosti turizma te njegovom doprinosu održivom razvoju.

Priložene fotografije:

1. Fotografija #1: Oznaka TIS (TAKE IT SLOW) u uvali Jazine
2. Fotografija #2: Oznaka TIS (TAKE IT SLOW) u uvali Jazine
3. Fotografija #3: Rezanje prsnaca
4. Fotografija #4: KUD "Kamen Bukovica"

Kontakt osoba:

Katarina Kokić

Sveučilište u Zadru; Ured za znanost, projekte i transfer tehnologija

kkokic21@unizd.hr

[TAKE IT SLOW web page](#) / [Facebook](#) / [Instagram](#) / [Twitter](#) / [YouTube](#)

21. listopada 2021. godine, OPG Butić, Briševo

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

RAVNI KOTARI – ZALOG(AJ) BUDUĆNOSTI

Vožnja traktorom, berba grožđa, tradicionalne igre u vinogradu, sadnja smokava, natjecanje u pripremi tradicionalnih jela, zanimljiva predavanja, i brojne druge aktivnosti bile su sastavni dio ovog inovativnog događanja

Sveučilište u Zadru je 21. listopada 2021. godine na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu Butić u Briševu organiziralo drugo inovativno događanje u okviru projekta TAKE IT SLOW pod nazivom RAVNI KOTARI – ZALOG(AJ) BUDUĆNOSTI. Cilj je Sveučilišta u Zadru, kao jednog od partnera na projektu TAKE IT SLOW, stvoriti preduvjete za razvoj inovativnih eno-gastronomskih turističkih proizvoda temeljenih na konceptu tzv. “spore hrane” (*slow food*) iz Ravnih kotara. Stoga je naglasak u sklopu ovog događanja bio stavljen na aktivnosti prezentacije specifične prirodne i kulturne baštine, kao i materijalne i nematerijalne baštine Ravnih kotara, koja predstavlja osnovu za razvoj eno-gastronomskog turizma na ovom području.

21.10.2021., OPG Butić, Briševo – U četvrtak su se u Briševu na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu Butić okupili profesori i studenti Sveučilišta u Zadru te njihovi gosti, kako bi se upoznali s proizvodnjom i pripremom tradicionalne hrane i pića u Ravnim kotarima. Budući da se projektom TAKE IT SLOW nastoji poboljšati pristupačnost, ali i promovirati *slow* turističko iskustvo materijalne i nematerijalne baštine, program događanja je bio prikladno osmišljen u tom smjeru. Program je započeo vožnjom traktorom do vinograda i maslinika obitelji Butić, a svoj natjecateljski duh studenti su imali priliku pokazati u berbi grožđa, najbržoj vožnji u karijoli, povlačenju konopa te nošenju jaja u žlici. Studenti i profesori su zatim pokazali svoje poljoprivredne vještine u sadnji sadnica jedne od “tri Gracije Dalmacije” – smokve, vočke karakteristične za ovo podneblje. Pritom su se zbrajali bodovi iz svake discipline kako bi se po završetku događanja proglasila pobjednička ekipa.

Fotografija 1: Sadnja smokava u sklopu projekta TAKE IT SLOW

Poslije brojnih aktivnosti u vinogradu i voćnjaku, sudionici su se uputili natrag prema konobi OPG-a Butić. Na zanimljiv i pristupačan način domaćin je okupljenim studentima objasnio tijekom najvažnijih aktivnosti u cjelokupnim procesima izrade vina i rakije te naveo neke od najvažnijih promjena do kojih je u navedenim procesima došlo protekom vremena te primjenom različitih tehnoloških unaprjeđenja.

Fotografija 2: Proizvodnja vina

Dio studenata se potom uputio u kuhinju, koja je postala poprištem zanimljivog kulinarskog dvoboja – natjecanja u pripremanju tradicionalnog jela – peke.

Istovremeno, u ugodnoj i skladno uređenoj unutrašnjosti konobe, održana su sljedeća predavanja:

- Šime Marcelić, Odjel za ekologiju, agronomiju i akvakulturu Sveučilišta u Zadru s temom: “Zašto je maslinovo ulje jedinstveno u odnosu na druga ulja?”,
- Ante Butić, OPG Butić s temom: “Prezentacija domaće hrane i branje maslina kao turistička ponuda”,
- Damir Hordov, Turistička zajednica Zadarske županije s temom: “Welcome Rural” i projekt “Zadar Bike Magic” i
- Božena Krce Miočić, Odjel za turizam i komunikacijske znanosti Sveučilišta u Zadru s temom: “Zašto (ne) posjetiti Ravne kotare?”.

Moderator predavanja bio je Tomislav Klarin s Odjela za turizam i komunikacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. Održana predavanja pobudila su značajan interes publike i otvorila konstruktivnu raspravu o mogućnostima razvoja *slow*, *smart* i zelenog turizma temeljenog na eno-gastronomiji Ravnih kotara.

Fotografija 3: Predavanja u OPG Butić

Nakon iznimno zanimljivih predavanja, uslijedilo je ocjenjivanje pripremljenih jela od strane stručnog žirija. Studenti su pritom zaradili posljednje bodove, a jedan tim je osigurao pobjedu i vrijedne poklon pakete.

Fotografija 4: Studenti pripremaju peku

Nakon žirija, i ostali uzvanici su imali priliku kušati ukusnu peku koju su studenti pripremili uz pomoć vrijedne obitelji Butić, a domaćin se pobrinuo da ne nedostaju ni najmanje sitnice, tako da se svi gosti opuste i osjećaju kao kod kuće.

“Smart and Slow Tourism Supporting Adriatic Heritage for Tomorrow” (TAKE IT SLOW) strateški je turistički projekt vrijedan više od 3,7 milijuna eura, sufinanciran (85%) iz Europskog fonda za regionalni razvoj kroz program prekogranične suradnje Italija-Hrvatska. Vodeći partner je Dubrovačko-neretvanska županija, a projektni partneri su Javna ustanova RERA S.D. za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije, Javna ustanova Razvojna agencija Šibensko-kninske županije, Sveučilište u Zadru, Istarska županija, PROMOTURISMOFVG, Regija Veneto, Razvojna agencija Regije Marche, Regija Molise, Javni teatar Apulije – Regionalni konzorcij za umjetnost i kulturu, Regija Emilia-Romagna, Regija Abruzzo i Regija Apulija. Projekt je osmišljen s ciljem upravljanja i promocije Jadrana kao zelene, pametne, održive, pristupačne i slow prekogranične turističke destinacije.”

Priložene fotografije:

1. Fotografija #1: Sadnja smokava u sklopu projekta TAKE IT SLOW
2. Fotografija #2: Proizvodnja vina
3. Fotografija #3: Predavanja u OPG Butić
4. Fotografija #4: Studenti pripremaju peku

Kontakt osoba:

Katarina Kokić

Ured za znanost, projekte i transfer tehnologija, Sveučilište u Zadru

kkokic21@unizd.hr

[TAKE IT SLOW web page](#) / [Facebook](#) / [Instagram](#) / [Twitter](#) / [YouTube](#)